

*Нагорнюк-Данилюк О. А.,
аспірант кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ*

УГОДА ПРО ПРИМИРЕННЯ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ

Досліджено законодавчі засади затвердження судами угод про примирення у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх і проблеми їх практичного застосування. Висловлено пропозиції щодо необхідності уточнення окремих законодавчих положень.

Ключові слова: кримінальне провадження; неповнолітній підозрюваний (обвинувачений); угода про примирення; потерпілий; прокурор; оскарження.

Исследованы законодательные основы утверждения судами соглашений о примирении по уголовным производствам в отношении несовершеннолетних и проблемы их практического применения. Высказаны предложения о необходимости уточнения отдельных законодательных положений.

Ключевые слова: уголовное производство; несовершеннолетний подозреваемый (обвиняемый); соглашение о примирении; потерпевший; прокурор; обжалование.

Забезпечення належного захисту прав дитини є складовою процесу інтеграції України до Європейського Співтовариства та пріоритетним напрямом державної правової політики.

Відзначимо, що сучасна міжнародна концепція захисту прав людини свідчить про тенденції відмови світової спільноти від виключно каральної реакції на злочини неповнолітніх, що позначилось на закріпленні в кримінальному процесуальному законодавстві багатьох європейських демократичних країн, зокрема Федеративній Республіці Німеччині, Республіці Франція, Сполученому Королівстві Великої Британії та Північної Ірландії, Королівстві Бельгії та інших,

можливості застосування до неповнолітніх, у разі вчинення ними кримінальних правопорушень, програм відновного правосуддя та процедури медіації як найбільш ефективної з них.

Підґрунтям для застосування процедури медіації в кримінальному судочинстві України є поява у Кримінальному процесуальному кодексі України 2012 року положень щодо можливості укладення угоди про примирення сторін між потерпілим і підозрюваним чи обвинуваченим та угоди про визнання винуватості між прокурором і підозрюваним чи обвинуваченим.

Дослідженню здійснення кримінального провадження на підставі угод присвячено наукові праці таких

науковців, як І.В. Басистоїа Л.В. Голубко, В.О. Гринюк, В.В. Землянська, О.Ю. Костюченко, І.І. Котюк, О.П. Кучинська, Ю.І. Микитин, Р.В. Новак, М.І. Хавронюк та ін. Разом з тим слід зауважити, що праці вищезазначених науковців лише частково стосуються питань укладення та затвердження угод у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх, а їхнього комплексного дослідження проведено не було.

Таким чином, дане дослідження спрямоване на вивчення законодавчих засад затвердження судами угод про примирення у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх і встановлення проблем застосування положень КПК України щодо затвердження судами угод про примирення у таких провадженнях, висловлення пропозицій щодо вдосконалення положень кримінального процесуального законодавства України.

Відзначимо, що аналіз даних Єдиних звітів Генеральної прокуратури України про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їхнього досудового розслідування за період з 2013 року по 2015 рік [1–] засвідчив тенденцію до збільшення частки направлених до суду кримінальних проваджень щодо кримінальних правопорушень, які вчинені неповнолітніми. Частка направлених до суду кримінальних проваджень щодо кримінальних правопорушень, які вчинені неповнолітніми, в загальній кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень в Україні у 2013 році склала 4,13% (8781 провадження), 2014 році – 4,16% (7467 проваджень) та 2015 році – 4,27% (7141 провадження).

Водночас, аналіз даних судової статистики показав, що у 2013–2015 рр. частка неповнолітніх засуджених у загальній кількості засуджених осіб значно не змінилась і складала 4,8% [4–6].

Наведені вище статистичні дані опосередковано свідчать, що в нашій державі все ж таки зберігається тенденція до каральної реакції на злочини неповнолітніх, а механізми відновного пра-

восуддя реалізуються не повною мірою, а, отже, існує необхідність їх перегляду та вдосконалення.

Одним із механізмів відновного правосуддя, що знайшов своє відображення у вітчизняному кримінальному процесуальному законодавстві та став поширеним альтернативним способом вирішення кримінальних правових конфліктів [7, с. 1], є інститут угоди про примирення.

Зауважимо, що в КПК України прямо не зазначається про можливість застосування цього інституту у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх, проте відсутня й відповідна заборона. В цьому контексті Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ в п. 1 Інформаційного листа від 15 листопада 2012 року № 223–1679/0/4–12 «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод» доходить обґрунтованого висновку, що угода про примирення може укладатися й тоді, коли її сторонами чи стороною є неповнолітній. У такому випадку угода укладається за участю законних представників і захисників неповнолітніх [8]. Вважаємо, що аналогічні положення повинні бути відображені безпосередньо в КПК України, у зв'язку з чим пропонуємо доповнити частину третьою ст. 469 КПК України абзацом другим наступного змісту: «Угода про примирення, якщо її сторонами (стороною) є неповнолітні, укладається за участю законних представників і захисників неповнолітніх».

Пропонуємо розглянути проблемні аспекти застосування й інших положень КПК України під час розгляду судами угод про примирення у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх. Перш за все, відзначимо, що відповідно до частини першої ст. 469 КПК України угода про примирення може бути укладена за ініціативою потерпілого, підозрюваного або обвинуваченого. Домовленості стосовно угоди про примирення можуть проводитися самостійно потерпілим і підозрюваним чи обвинува-

ченим, захисником і представником або за допомогою іншої особи, погодженої сторонами кримінального провадження (крім слідчого, прокурора або судді). При цьому слідчий, прокурор зобов'язані проінформувати підозрюваного та потерпілого про їхнє право на примирення, роз'яснити механізм його реалізації та не чинити перешкод в укладенні угоди про примирення [9].

Таким чином, як вірно зазначає М. Федоров, виступати медіаторами можуть особи, які, наприклад, не мають жодних знань в юриспруденції, вищої освіти, позитивно не характеризуються, головне, щоб сторони дійшли згоди стосовно неї. Відсутність певних моральних та освітніх вимог до медіатора може призвести до не зовсім коректних та адекватних дій самого медіатора [10].

На думку І.В. Басистої, неправильна конструкція та формулювання частини першої ст. 469 КПК України створює неабиякі проблеми у практичній діяльності слідчих підрозділів, особливо в частині не унормованого поняття процесуального статусу особи, за участю якої відбувається укладення угоди про примирення та порядку її залучення до кримінального провадження [11, с. 299].

Подібні питання неодноразово обговорювалися в наукових колах і серед практичних працівників, що зумовило розробку значної кількості проектів законодавчих актів щодо медіації та правового статусу медіатора, в тому числі й в кримінальних провадженнях, проте жодний з них на сьогоднішній день так і не був прийнятий. Аналіз законодавчих ініціатив і висловлення власних пропозицій з цього питання може стати окремим об'єктом наукового пошуку, тому в межах даного дослідження ми не будемо на ньому зупинятися.

Водночас зауважимо, що на практиці через невизначеність правового статусу особи, яка може виступати медіатором, низький рівень правової культури суспільства та відсутність знань у сфері права у сторін кримінального

провадження (що особливо гостро виявляється у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх), про що зазначає й І.В. Басиста [11, с. 300], ініціативу та підготовку проекту угоди про примирення в кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх вимушено перебирають на себе слідчі. При цьому встановлення цього факту під час судового розгляду угоди про примирення призводить до постановлення судом ухвали про відмову у її затвердженні. Це, зокрема, підтверджується текстом Ухвали Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області від 31 жовтня 2014 р. [12] та Ухвали Краснокутського районного суду Харківської області від 10 червня 2013 р. [13].

На думку М. Федорова, встановлення в КПК України заборони для слідчого, судді і прокурора виступати з ініціативою щодо укладення угоди про примирення пов'язане з тим, що медіація є оплатною посередницькою діяльністю, а законодавством України для таких осіб встановлено заборону займатися іншою оплачуваною діяльністю [14, с. 6]. Таким чином, суд, слідчий чи прокурор наділені лише правом роз'яснити сторонам відповідне право на використання укладення угоди про примирення та її наслідки.

Однак на практиці неможливість органів досудового розслідування брати активну участь у процесі обговорення та укладення угоди про примирення має наслідком недотримання сторонами вимог кримінального процесуального закону під час їх укладення, що відповідно призводить до постановлення судом ухвали про відмову у затвердженні угоди про примирення та призначення судового розгляду кримінального провадження у звичайному порядку.

Відзначимо, що аналіз ухвал, постановлених за результатами розгляду угод про примирення у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх, засвідчив, що найбільш поширеними підставами для відмови судом у їх затвердженні є: неможливість виконання неповнолітнім

узгодженого сторонами в угоді про примирення покарання у зв'язку з відсутністю у неповнолітнього власного доходу [15–16]; умови угоди порушують інтереси неповнолітнього обвинуваченого, оскільки узгоджена сторонами міра покарання виходить за межі загальних засад призначення покарання, встановлених законом України про кримінальну відповідальність [17–18]; угода про примирення не підписана законним представником неповнолітнього (законний представник брав участь у судовому розгляді та просив суд затвердити угоду про примирення) [19]; укладення угоди про примирення без участі захисника неповнолітнього обвинуваченого [20]; неявка у судові засідання, під час якого розглядається угода про примирення, сторони (потерпілого або законного представника неповнолітнього обвинуваченого) [21–23].

З огляду на проведений аналіз можна стверджувати, що частина обставин, які на практиці є підставою для відмови судом у затвердженні угоди (наприклад, такі як невідповідність узгодженої сторонами міри покарання вимогам закону України про кримінальну відповідальність та укладення угоди про примирення без участі захисника чи законного представника неповнолітнього обвинуваченого), можливо було усунути за умови здійснення прокурором попереднього розгляду укладеної сторонами угоди про примирення до направлення її разом з обвинувальним висновком до суду. Однак згідно з положеннями глави 35 КПК України прокурор не наділений правом перевірки дотримання сторонами під час укладення угоди про примирення вимог кримінального процесуального закону. Більше того, в частині першій ст. 474 КПК України закріплено обов'язок прокурора у разі досягнення угоди під час досудового розслідування невідкладно скласти обвинувальний акт і надіслати його з підписаною сторонами угодою до суду [9].

Цікавою є позиція А. Лапкіна, який вважає, що саме прокурор повинен бути

наділений повноваженнями щодо затвердження угоди про примирення у кримінальному провадженні або відмови у його затвердженні, при цьому його рішення може бути оскаржене до суду. Дана позиція вченого обґрунтована тим, що оскільки відновне правосуддя слід розглядати як альтернативу кримінальному переслідуванню, то рішення про застосування такої альтернативи має приймати той суб'єкт, який кримінальне переслідування здійснює, він же і нестиме за них відповідальність [24, с. 8].

У цілому підтримуючи позицію вченого щодо необхідності розширення повноважень прокурора в контексті укладення угоди про примирення у кримінальному провадженні щодо неповнолітніх, на нашу думку, обґрунтованою є позиція І. Тітко, який зазначає, що функція прокурора у кримінальному провадженні на підставі угоди про примирення повинна полягати у недопущенні направлення до суду угод про примирення, які не відповідають чинному закону і внаслідок цього не будуть затверджені судом [25, с. 386].

З огляду на зазначене вважаємо за доцільне закріпити у КПК України обов'язок прокурора здійснювати нагляд за укладенням угоди про примирення між потерпілим і неповнолітнім підозрюваним (обвинуваченим), що сприятиме усуненню недоліків під час застосування цієї угоди у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх (неврахування потерпілим чи неповнолітнім підозрюваним (обвинуваченим), його законним представником усіх обставин, які мають бути досліджені під час укладення угоди про примирення, включення в умови угоди зобов'язань, які не суперечать вимогам чинного законодавства чи які неможливо виконати тощо), а разом з тим зменшення кількості відмов у затвердженні угоди про примирення у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх.

Крім того, зауважимо, що згідно з частинами сім і вісім ст. 474 КПК Украї-

ни у випадку, якщо суд відмовить у затвердженні угоди, повторне звернення з угодою в одному кримінальному провадженні не допускається. Ми погоджуємось з думкою М. Хавронюка, який зазначає, що таке положення закону є надто категоричним [27].

У цьому контексті О. О. Леляк запропонувала передбачити можливість повторного звернення з угодою про визнання винуватості [28, с. 12], а М. Г. Твердохліб висловив пропозицію про закріплення в КПК України положення, що відмова сторін (сторони) від укладення угоди під час розгляду в суді не перешкоджає повторному зверненню до суду з угодою в одному кримінальному провадженні (до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку) [26, с. 360]. Підтримуючи позицію М. Г. Твердохліба щодо необхідності передбачити в КПК України можливість повторного звернення з угодою про примирення в одному кримінальному провадженні, не можемо погодитись з необхідністю обмеження такої можливості залежно від причин відмови суду у затвердженні такої угоди.

На нашу думку, право потерпілого та неповнолітнього підозрюваного (обвинуваченого) на примирення не може бути обмежене та укладення угоди про примирення може ініціюватися в будь-який момент після повідомлення особі про підозру до виходу суду до нарадчої кімнати для ухвалення вироку необмежену кількість разів (незалежно від наявності ухвал суду про відмову у затвердженні угоди про примирення). З огляду на зазначене пропонуємо внести зміни до частини восьмої ст. 474 КПК України, виклавши її в наступній редакції: «8. Повторне звернення з угодою про визнання винуватості в одному кримінальному провадженні не допускається».

У контексті участі прокурора під час укладення та розгляду угоди про примирення необхідно звернути увагу ще на один аспект. Відповідно до частини другої ст. 474 КПК України розгляд щодо

угоди проводиться судом під час підготовчого судового засідання за обов'язкової участі сторін угоди з повідомленням інших учасників судового провадження. Відсутність інших учасників судового провадження не є перешкодою для розгляду [9]. Зазначене свідчить, що розгляд судом угоди про примирення між потерпілим і обвинуваченим може відбутися й без участі прокурора, який не є стороною такої угоди [26, с. 360].

Водночас, при вивченні рішень судів, ухвалених за результатами розгляду угод про примирення у кримінальних провадженнях щодо неповнолітніх, нами не було виявлено випадків, коли такий розгляд був здійснений за відсутності прокурора, що вважаємо правильним. Тому з метою відображення практичної дійсності пропонуємо внести зміни до частини другої ст. 474 КПК України, виклавши її в наступній редакції: «2. Розгляд щодо угоди про визнання винуватості проводиться судом під час підготовчого судового засідання за обов'язкової участі сторін угоди з повідомленням інших учасників судового провадження. Участь прокурора під час розгляду судом угоди про примирення є обов'язковою. Відсутність інших учасників судового провадження не є перешкодою для розгляду».

Підсумовуючи зазначимо, що ми погоджуємось з позицією А. В. Лапкіна, який зазначає, що регламентацію процесуального порядку примирення в чинному КПК України можна вважати фрагментарною, оскільки вона не дає відповіді на питання щодо механізму досягнення примирення та його реалізації [24, с. 5]. На нашу думку, з метою реального забезпечення прав неповнолітніх під час здійснення кримінального провадження та удосконалення інституту угоди про примирення у кримінальному процесі України існує потреба у прийнятті окремого законодавчого акту, присвяченого питанням застосування механізмів відновного правосуддя у кримінальному провадженні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень–грудень 2013 року [Електронний ресурс] / Ген. прокуратура України. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=185282.
2. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень–грудень 2014 року [Електронний ресурс] / Ген. прокуратура України. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=198199.
3. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за січень–грудень 2015 року [Електронний ресурс] / Ген. прокуратура України. – Режим доступу: http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=198191.
4. Аналіз стану здійснення правосуддя місцевими загальними судами, апеляційними судами областей, апеляційними судами міст Києва та Севастополя, Апеляційним судом Автономної Республіки Крим у 2013 році [Електронний ресурс] / Вищ. спеціаліз. суд України з розгляду цивіл. і кримінал. справ. – Режим доступу: <http://sc.gov.ua/uploads/tinymce/files/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D1%81%D1%83%D0%B4%D1%96%D0%B2,%202013%20%D1%80%D1%96%D0%BA.doc>.
5. Аналіз стану здійснення правосуддя місцевими загальними судами, апеляційними судами області та міста Києва за 2014 рік [Електронний ресурс] / Вищ. спеціаліз. суд України з розгляду цивіл. і кримінал. справ. – Режим доступу: <http://sc.gov.ua/uploads/tinymce/files/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%81%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4%D1%83%20%D1%81%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%20%D0%B7%D0%B0%202014%20%D1%80%D1%96%D0%BA.doc>.
6. Аналіз стану здійснення правосуддя місцевими загальними судами, апеляційними судами областей та міста Києва за 2015 рік [Електронний ресурс] / Вищ. спеціаліз. суд України з розгляду цивіл. і кримінал. справ. – Режим доступу: <http://sc.gov.ua/uploads/tinymce/files/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7%20%D1%81%D1%83%D0%B4%D1%96%D0%B2,%202015%20%D1%80%D1%96%D0%BA.doc>.
7. *Новак Р. В.* Кримінальне провадження на підставі угод в Україні: дис. ... к. ю. н. спец.: 12.00.09 / Р. В. Новак. – Х.: Харківський нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2015. – 18 с.
8. Інформаційний лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ «Про деякі питання здійснення кримінального провадження на підставі угод» № 223/1679/0/4–12 від 15.11.2012 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v1679740-12>.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]: кодекс № 4651-VI від 13 квіт. 2012 р. в редакції Закону України № 1355-VIII від 12 трав. 2016 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/ed20160512>.
10. *Федоров М.* Перспективи впровадження відновного правосуддя в кримінальному судочинстві України [Електронний ресурс] / М. Федоров. – Режим доступу: <http://naub.ua.edu.ua/2012/perspektyvu-vp-rovadzhennyavidnovnohopravosuddya-v-kryminalnomu-sudochynstvi-ukrajiny/>.
11. *Басиста І. В.* Прогалини чинного КПК щодо унормування кримінальних проваджень на підставі угод / І. В. Басиста // *Наук. вісн. Львів. держ. ун-ту внутр. справ.* Серія юридична. – 2013. – № 4. – С. 297–309.
12. Ухвала Ізмаїльського міськрайонного суду Одеської області у справі № 500/6511/14-к від 31 жовт. 2014 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/48306582>.
13. Ухвала Краснокутського районного суду Харківської області у справі № 627/601/13-к від 10 черв. 2013 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/31761600>.
14. *Фурса С.* Медіація в Україні: актуальні питання теорії і практики та необхідність законодавчої регламентації / С. Фурса // *Вісн. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка.* – 2014. – Вип. 1 (99). – С. 5–8.
15. Ухвала Писарівського районного суду Сумської області у справі № 575/1187/15-к від 18 груд. 2015 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/54416567>.
16. Ухвала Попільнянського районного суду Житомирської області у справі № 288/427/16-к від 29 квіт. 2016 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/57517400>.
17. Ухвала Токмацького районного суду Запорізької області у справі № 328/3488/14-к від 21 жовт. 2014 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41464616>.
18. Ухвала Вишгородського районного суду Київської області у справі № 363/492/15-к від 17 берез. 2015 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/44076165>.

19. Ухвала Богуславського районного суду Київської області у справі № 358/601/14-к від 14 трав. 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38652931>.
20. Ухвала Свалявського районного суду Закарпатської області у справі № 306/458/16-к від 14 квіт. 2016 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/57156126>.
21. Ухвала Охтирського міськрайонного суду Сумської області у справі № 583/2420/16-к від 19 верес. 2016 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/61368365>.
22. Ухвала Широківського районного суду Дніпропетровської області у справі № 197/983/16-к від 08 верес. 2016 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/61370890>.
23. Ухвала Тульчинського районного суду Вінницької області у справі № 148/1344/16-к від 27 жовт. 2016 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/62302998>.
24. *Лапкін А. В.* Участь прокурора в кримінальному провадженні на підставі угоди про примирення [Електронний ресурс] / А. В. Лапкін. – Режим доступу: http://nauka.nulau.org.ua/download/el_zbirnik/1/Lapkin.pdf.
25. *Тітко І.* Нормативне забезпечення та практика реалізації приватного інтересу в кримінальному процесі України: монографія / І. Тітко. – Х.: Право, 2015. – 448 с.
26. *Твердохліб М. Г.* Проблема законодавчого вдосконалення кримінального провадження на підставі угод / М. Г. Твердохліб // Порівняльно-аналітичне право. – 2016. – № 1. – С. 358–361.
27. *Хавронюк М.* «Правопрокурорія» або деякі проблеми угоди про визнання винуватості [Електронний ресурс] / М. Хавронюк // Юридичний вісник України. – 2012. – № 28 (889). – Режим доступу: <http://cprp.org.ua/index.php/2011-07-05-15-26-55/2011-07-22-11-18-16/637>.
28. *Лесяк О.* Угода про визнання винуватості у кримінальному процесі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / О. Лесяк. – К., 2015. – 20 с.

Nagorniuk-Danyliuk O. The conciliation agreement in juvenile criminal cases

This article considers the legal principles for providing investigating judge authorization of special pre-trial investigation in the criminal process of Ukraine and problems of their practical application.

The tendency of increase criminal proceedings for criminal offenses committed by minors, which directed to court, was noticed. At the same time, the proportion of minors in the total number of convicts in the 2013–2015 years didn't change significantly and amounted to 4.8%.

This article considers the question of the right of prosecutor to participate in the making and consideration process of the conciliation agreement.

Established that in our country is still a tendency to punitive response to minor offenses, mechanisms of restorative justice aren't full realized. Therefore there is a need to review and improve mechanisms of restorative justice in juvenile criminal cases to ensure their rights.

Expressed necessity of a number of changes to the Criminal Procedure Code of Ukraine regarding the need to clarify some of its provisions. Expressed necessity of a change to the art. 469 and art. 474 of Criminal Procedure Code of Ukraine regarding the conciliation agreement in juvenile criminal cases.

Keyword: *criminal proceedings; juvenile suspect (accused); conciliation agreement; victim; prosecutor; appeal.*

Стаття надійшла до редакції журналу 14.12.2016 р.